

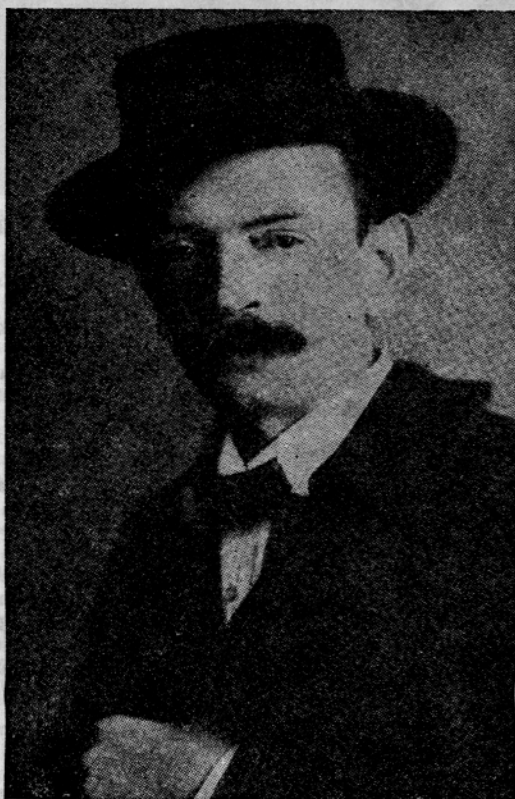
TRŽIŠKI TEKSTILEC

glasilo organizacije združenega dela bombažne predilnice in tkalnice - tržič

leto XVII

april 1976

št. 4

Sto let je minilo

10. maja bo minilo sto let, odkar se je na Vrhniki rodil Ivan CANKAR, naš največji mojster prozne pisane besede. Slovenci imamo v svoji literarni in družbenopolitični zgodovini dva pomembna mejnika: Prešeren je s svojimi, za Slovence novimi vrstami poezije postavil slovenski jezik na raven ostalih evropskih literatur, Cankar pa je še z danes aktualnimi proznimi stvaritvami zaoral ledino v našem pripovedništvu in dramatikah.

Živel je v času, ko je naš narod preživljal težke dni svoje hlapčevske zgodovine. Na prelomu 19. in 20. stoletja se je na Slovenskem začel pojavljati proletarijat v pravem pomenu besede. Zemljiška odveza je pahnila v dolgove male kmete, saj so morali le-ti eno tretjino zemlje, ki so jo dobili od bivših fevdalnih gospodov, plačati sami. Kmetijstvo je bilo slabo razvito, obubožani in prezadolženi slovenski kajzarji in mali kmetje so šli za kruhom v zahodno Evropo ali pa v Ameriko. Poudariti je treba, da je bil slovenskih živelj na koncu 19. stoletja pretežno kmečkega porekla — torej 95 % prebivalstva je bilo odvisnih od zemlje, ki je slabo rodila. Cankarjevo prozno delo se deli na dve obdobji: na dela, kjer prevladuje pesimizem — do konca l. 1907, ko se konča njegovo aktivno politično delovanje in pa na dela, v katerih se pisatelj približa optimizmu, čeprav tudi tu ni same svetlobe. Cankar je dobro poznal svet ponižanih in razžaljenih, saj je iz njega izhajal in se vanj vračal ali pa, kar se zdi še bolj realno, od proletariata se ni nikoli oddvojil.

Večel je, da je zanj kot človeka to poglobljanje stranpot od sreče, ki bi si jo lahko ustvaril v mestnem življenju. Toda sanjal je zavestno, s sladko razkošnostjo, kakor da bi užival nekaj prepovedanega. Sam pravi: »Prišli so trenutki, da se je prestrašil svojega stanja.« (Iz »Ob smrtni postelji«).

Za tedanjo dobo (simbolizem in impresionizem) so bili za prozna dela značilni kratki izseki iz življenja. Cankar se v glavnem ne spušča na obsežno področje romana, toda ne zato, ker bi bilo morda njegovo literarno znanje na tem področju šibko, ne, zaradi mode tedanjega časa.

Leta 1903 je »Slovenska matica« izdala Cankarjev prvi in edini roman »Na klanecu«. Prvotna zamisel pisatelja je bila, naj bi bil roman sestavljen iz desetih delov — novel. Vsaka naj bi bila celota zase, obenem pa tesno povezana s celotnim dogajanjem v romanu.

Sprva je mislil roman nasloviti z naslovom »Židana ruta«, a je zaradi bolj žive socialne simbolike, ki jo podaja že sam naslov, le-tega zamenjal.

Pisatelj »Klanec« je bil zaradi pasivnosti obubožanih klanec vsega slovenskega naroda. Zato je pisatelj s tem delom podal vseobsegajočo kritiko tedanje družbene stvarnosti, ki se je prav tedaj zbuvala iz sna, obenem pa je z romanom »Na klanecu« in s črticami iz svoje mladosti materi postavil spomenik, ki sega prav v vrh svetovne književnosti.

no fazo v izdelavi, tako da je bilo vloženo delo zastoj.

Delo rednega vzdrževanja vseh osnovnih obratov teče dokaj ustaljeno. Prav tako redno teče delo obeh remonotov v tkalnici, in sicer tkal. strojev Elitex in tkalskih strojev Kovo-275 (delni remont). Oba sta normirana in sta ozko vezana tudi na ostale obdelovalne stroje, ki pa niso normirani. To so predvsem struženje, varjenje, skobljanje in rezkanje, tako dostikrat pride do težav zaradi zasedenosti, predvsem na rezkalnem stroju, če so le tu v izdelavi strojni deli, katerih pred dokončanjem ni mogoče prekiniti.

Naročeno je orodje, da bi se delo lahko preneslo na drugi obdelovalni stroj, kjer ni take zasedenosti, a ga do danes še ni. Nemalo je tudi vložena dela pri novih investicijah, čeprav si marsikdo misli, češ le kaj imajo dela s popolnoma novimi stroji, vzetimi iz zabojev, toda dokler ne steče vse tako kot mora, pride pri montažah do marsikaterih sprememb (spomnimo se montaže Unifilov).

Trenutno tečejo dela za priključitev nove hale na omrežje parovoda, kondenzata, vodovoda in izdelava kanalov za el. instalacijo, pri slednjem pa je izdelava otežkočena, ker se material, ki je dobavljen, močno krivi pri varjenju, zato je potrebno večkratno ravnanje.

V tem času tečejo tudi dela pri remontu obeh turbin za HC IV. in popravilo glavne dovodne tlačne cevi v podzemlju, katera pa bo kljub težkim pogojem dela za silo popravljena. Treba pa jo bo kmalu zamenjati z novo, kajti zarjavelost je skoraj popolna, tako da so stene na gotovih mestih debele komaj še 1 milimeter.

Nemalokrat so v delu tudi razne usluge za tuja podjetja, in to v popoldanskem času, za katera pa je težko dobiti izvajalca spriči nizkih urnih postavk. Trenutno sta v teku dve, in sicer turbinska gred in ležaj za AMD in izde-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Problematika vzdrževalnih obratov

Mehanična delavnica

Pomanjkanje raznih vrst materiala do sedaj še ni bilo tako kritično, porabili pa smo vso zalogo regularnega in odpadnega materiala nekaterih profilov, novih dobav pa ni.

Prav zato bodo v bodoče, če se ne bo stanje spre-

nilo, težave predvsem pri izdelavi novih rezervnih delov, brez katerih stroji ne bodo mogli teči. Težava pri tem je, da trgovina dostikrat nima na zalogi željenega materiala, čeprav ga mi ne rabimo v večjih količinah ampak v manjših — le tega pa mnogo vrst.

Zelezarne ga dobavljajo trgovini takrat, ko ga izdelujejo, to je največ četrtletno ali polletno. Pri izdelavi novih delov pa smo dostikrat vezani še na druga podjetja in ustanove, kot so Fakulteta za strojništvo v Ljubljani (brusenje, rezkanje posebnih vrst zobnikov, polžev), Metalka

Ljubljana, obrat Pilarna Tržič za termično obdelavo (cementiranje, kaljenje v peči), Iskra v Kranju (poboljšanje in nitriranje). Odlitke pa nam dobavlja Metalurg Zagreb, toda dokaj neredno ali pa so le ti včasih polni »lunkarjev«, katere pa se odkrije oziroma so vidni pred konč-

čestitajo samoupravni organi, družbenopolitične organizacije, kolegijski poslovodni organ in uredništvo Tekstilca!

Ob 1. maju — prazniku dela in
27. aprilu — dnevu ČF

Volitve v delavske svete TOZD

Skupni delavski svet je na osnovi statutarne sklepe TOZD razpisal za 31. marec volitve delegatov in namestnikov delegatov TOZD predilnica, tkalnica, oplemenitilnica in konfekcija. Na podlagi potrjenih kandidatnih list (potrdili so jih delavci na zborih TOZD 1. 3. 76) so bile za vsako organizacijsko enoto posebej sestavljene glasovnice, tako da je vsaka enota volila svoje predstavnike v DS TOZD. Volitve v DS TOZD so se vršile na petih voliških in sicer v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in v šivalnici Hrib v Loškem potoku, ki je sestavni del TOZD konfekcija in sicer tako, da je vsaka delovna skupina izvolila v DS samo svoje delegate oz. njihove namestnike.

V TOZD PREDILNICA je Skupno je volilo 211 delavcev volilo svoje delegate pet od delkov s skupnim številom volilnih upravičencev 238. kar je 88,66 %, izvoljeni pa so bili naslednji:

Volilna komisija v predilnici

Delegati:

1. Bukovnik Peter
2. Cerovski Maks
3. Lončar Janez
4. Drobnič Joži
5. Hafner Vinko
6. Podlipnik Ljudmila
7. Pongrac Gizela
8. Srečnik Ivana
9. Pavlin Kati
10. Klemenc Rezka
11. Milnar Andreja
12. Brzin Slavka
13. Slabe Marjan
14. Pirjavec Ignac

Namestniki:

1. Petrovič Alojz
2. Bajrič Marija
3. Mali Marija
4. Papler Marija
5. Kovač Mira
6. Radosavac Gostimir
7. Dežan Draga
8. Kočevar Slavka

V TOZD TKALNICA je volilo svoje delegate deset od delkov s skupnim številom volilnih upravičencev 364, od katerih jih je volilo 324 ali 89,01 %.

V DS so bili izvoljeni naslednji:

Delegati:

1. Hiršenfelder Marjan
2. Černivec Milena
3. Gramc Stanka
4. Fornazarič Ivana
5. Pongrac Jože
6. Bacanovič Kata
7. Smolej Janez
8. Novak Vinko
9. Savič Cilka
10. Cadež Helena
11. Lupša Anton
12. Zupančič Anica
13. Novosel Franc
14. Vodnik Marija
15. Kokalj Marija
16. Fornazarič Jože
17. Gramc Stane
18. Kavčič Ivana
19. Kopač Edi
20. Dobrin Riko

Namestniki:

1. Horvat Pavla
2. Mali Janez
3. Mokorel Marjan
4. Vinter Sabiha
5. Jerman Ivanka
6. Škantar Julka
7. Pernuš Marija
8. Zaletel Silva
9. Težak Marija
10. Dovžan Valentin
11. Tišler Francka
12. Žepič Tončka

V TOZD OPLEMENITILNICA je bil odziv na volitve najboljši, saj je od 91 volilnih upravičencev v štirih oddelkih volilo 83 delavcev ali 91,21 % zaposlenih.

V DS so izvolili naslednje delegate in njihove namestnike:

Delegati

1. Božič Rudi
2. Kous Karel
3. Kogoj Metka
4. Bajželj Milan
5. Borštnar Slavka
6. Bačnik Franc
7. Leban Dora
8. Primožič Ivanka
9. Logar Jože
10. Pernuš Angela

V tkalnici so volitve v redu potekale, volilo pa je 89,01 % volilnih upravičencev

Namestniki:

1. Gladek Peter
2. Novkovič Stevo
3. Perč Milena
4. Veldin Mira
5. Bukovnik Vanja

V TOZD KONFEKCIJA je šest oddelkov s skupno 244 volilnih upravičencev, od katerih jih je volilo 216 ali 88,52 odst., izvolilo v DS naslednje delegate:

Delegati:

1. Longar Marinka
2. Bohinc Franc
3. Drobnič Ivanka
4. Kleindinst Joži

5. Janc Stanka

6. Debeljak Ivanka
7. Bartol Danila
8. Mohar Martina
9. Germovšek Ivanka
10. Rupar Angela
11. Radon Slavka
12. Aljančič Anica
13. Kosmač Brigita
14. Sajovic Sonja

Namestniki:

1. Vrhovnik Silva
2. Vertelj Alojzija
3. Laibacher Draga
4. Kordiš Antonija
5. Marjanovič Marija
6. Kosmač Ivana
7. Mali Marija
8. Stegnar Tilka
9. Rupar Franci

V konfekciji je od skupno 244 volilnih upravičencev volilo 216 zaposlenih

Problematika vzdrževalnih ...

(Nadaljevanje s 1. str.)

lava 80 kosov ekscentrov Utas za tkalnico Vranje v Srbiji; to delo teče tudi popoldne.

Vsi mislimo, da ne more in niti ne bi smelo biti večjih problemov v mizarški delavnici, v gradbeni grupi in pri čistilcih. Pa so, le da zanje malo vemo, so pa prav tako važni za dobro počutje in dobre delovne pogoje, ki jih za služi vsako delovno mesto.

Mizarška delavnica: Objekt je v celoti lesene izvedbe in zato »nevarna«, je brez lastnih sanitarij in primernih garderob. Torej sta red in disciplina važna bolj kot povsod drugje. Delovna mesta so zasedena 87 %, poprečna starost zaposlenih je 43 let, po dolgem času imamo spet enega vajenca. Vsak osnovni obrat ima določena mizarja vzdrževalca, ki ob večjih popravilih dobi potrebno pomoč. Pri vseh delih pa imajo osnovni obrati prednost, kar je razumljivo. Skladišče lesa je na odročnem kraju, zato je transport zamuden. Večjih zalog lesa nimamo, pride pa do čakanja na suh les. Drobni material do sedaj ni bil problem, z malenkostnimi izjemami. Mnogo starega lesa od embalaže in zabojev je že bilo s pridom uporabljeno. Delo po normi ali v akordu je uvedeno za izdelke, ki jih je v kratkem času treba pripraviti večje količine kot so:

palette, boksi, zaboji in valji. Strojni park je precej dotrajan, manjše okvare pa sproti odpravljamo.

Gradbena grupa: Najrazličnejši vplivi v preteklih letih, bolj slabi kot dobri, so nas pripeljali v sedanjo situacijo, ki ni najboljša. Številčno gradbena grupa ne zadostuje niti najnujnejšim domačim potrebam. Delovna mesta so zasedena 80 %, poprečna starost 40 let. V gradbeni grupi so združeni zidarji, tesar, pleskarji, sedlarja in pomožni delavec — vseh zaposlenih je 12. Imajo več kot zasilno garderobo skupaj z vzdrževalci tovarniškega območja. Od orodja bi si želeli ročno motorno žago, kakršno poznajo drugje že desetletja.

Grupa za vzdrževanje tovarniškega območja in streh:

Če pomislimo na površine tovarniškega območja in strehe le v ožjem okviru podjetja, ki znašajo preko 5 ha (od tega odpade četrtnina na strehe oziroma objekte), vidimo, da je število delavcev, ki morajo vse to vzdrževati odločno prenizko. Večina delavcev je prispela iz osnovnih obratov, kjer zaradi bolezni ne smejo biti zaposleni. Dosti je bolezenskih izostankov, vsled tega trpi delo, ki ni vedno opravljeno kot bi bilo potrebno. Na delu je 5 moških in 7 žensk — snažilki. Delovna mesta so zasedena 75 %, poprečna starost je 48 let.

Iz uredništva

V našem glasilu smo do sedaj redno poročali o zasedanjih zbora združenega dela, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, s tem, da smo objavljali važnejše razprave in sklepe ter odgovore na delegatska vprašanja. Iz zadnjega zasedanja, ki je bilo 30. marca in katerega dnevni red je obsegal 19 točk, žal ne moremo poročati, ker je bil na zasedanju sprejet sklep, da se v bodoče o delu zbora pišejo skrajšani zapisniki, ki naj pri posameznih točkah dnevnega reda obsegajo: kdo je predlagatelj in kdo

je poročevalec; navedbo delegatov, ki so sodelovali v razpravi; sprejete sklepe oz. stališča zbora; medtem ko se vsa razprava snema na magnetofonski trak, ki je tako sestavni del zapisnika o delu zbora.

V uredništvu bomo skušali poiskati najustreznejšo rešitev, tako da bi bralci kljub vsemu še najprej lahko seznanjali z delom zbora.

V kolikor pa ustrezne rešitve ne bomo uspeli najti, bomo v bodoče lahko objavljali le odgovore na delegatska vprašanja.

Seja razširjenega političnega aktiva

V torek, 13. aprila 1976, je bil v učilnici centra za izobraževanje sestanek razširjenega aktiva, na katerem so bili udeleženci seznanjeni z vsebino zakona o ugotavljanju na obračunavanju celotnega dohodka v TOZD in zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev. Poleg tega so se zbrani seznanili s predlogom finančnega plana OZD BPT za leto 1976 in oceno gospodarskega položaja naše delovne organizacije.

Zakon, ki je začel veljati 1. aprila letos, je obrazložil direktor finančnega sektorja tov. Rudi Berlot. Predvsem je poudaril, da je potrebno uveljaviti take odnose, ki naj omogočijo, da se dohodek izkazuje samo takrat, ko je rezultat plačilne sposobnosti trga. Obrračunski sistem, ki sloni na realnem dohodku, bo vplival tudi na zmanjšanje dolžnikov, upniških odnosov, oziroma na zmanjšanje terjatev, ter obveznosti v OZD. Novi obračunski sistem mora onemogočiti izkoriščanje rezultatov tujega dela na osnovi dolžniško-upniških odnosov. Zato obstoja samo realizacija, ki je rezultat prodaje izdelkov in storitev plačilno sposobnemu trgu, ki je plačana ali za katero obstoje dokazi, da bo plačana v določenem roku.

Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev določa, da koristniki družbenih sredstev, ki vzpostavljajo med seboj dolžniško-upniška razmerja, morajo plačilo obveznosti zavarovati na predpisani način in pod določenimi pogoji. Dolžniško-upniško razmerje se vzpostavi s sklenitvijo pogodbe med uporabniki družbenih sredstev. S pogodbo je mišljena tako klasična oblika kot tudi druga oblika pismenega dogovora, ki je lahko v obliki zaključnice, potrdila naročila, vse z navedbo pogojev kupoprodaje oziroma načina plačila. Za investicije pa je obvezno skleniti posebne pismene pogodbe.

Dolžniško-upniško razmerje nastane, ko je dolžnik (kupec) sprejel dobavljeno blago, oziroma ko je storitev opravljena.

Upnik (dobavitelj) mora poslati dolžniku hkrati z dobavo, najpozneje pa v 10 dneh, tudi njen obračun (fakturo, račun, situacijo).

V zvezi s plačilom obveznosti je treba omeniti še garanta in avalista. Garant je uporabnik družbenih sredstev, ki izpolnjuje z zakonom predpisane pogoje za dajanje garancije, da bo brezpogojno izpolnil plačilno obveznost namesto dolžnika, če tega ne bo storil dolžnik v rokih in na predpisan način.

Avalist pa je uporabnik družbenih sredstev, ki izpolnjuje z zakonom predpisane pogoje za jamstvo na menici, to je za aviliranje menice.

Načini poravnave obveznosti s strani kupca so sledeči:

- s plačilom vnaprej;
- s plačilom v petnajstih dneh od dneva, ko je nastalo dolžniško-upniško razmerje;
- z izročitvijo instrumentov za zavarovanje plačila (ček, menica z avalom, nepre-

ključivi dokumentarni akreditiv, garancija).

Na kakšen način bo določena obveznost poravnana je stvar dogovora med upnikom in dolžnikom.

Instrumenti za zavarovanje plačila se uporabljajo:

— ček — za takojšnja plačila;

— menica z avalom — za plačila v roku, ki ne sme biti daljši od 90 dni od dneva nastanka dolžniško-upniškega razmerja;

— nepreključivi dokumentarni akreditiv — za plačila na podlagi dokumentacije, določene med dolžnikom in upnikom;

— garancija — za plačila v roku, ki ne sme biti daljši od 30 dni od dneva, ko je nastalo dolžniško-upniško razmerje.

Predlog finančnega plana za leto 1976 je podal tov. Janez Laibacher. V svoji obrazložitvi je zlasti podčrtal, da je finančni plan OZD izdelan kot del celotnega gospodarskega načrta BPT za leto 1976.

Plan celotnega dohodka za leto 1976 je za 12,4% nižji od plana 1975, vendar pa bo v letu 1976 celotni dohodek višji za 41 milijonov din, pod pogojem, da se odprodajo zaloge gotovih izdelkov, proizvedenih v preteklem letu. Za formiranje celotnega dohodka so vzete prodajne cene po veljavnem ceniku z upoštevanjem prodajnih kondicij in sicer 2% za prejo, 10% za tkanine in 14,5% za konfekcijo.

Poraba bombaža, ki je glavna postavka med finančnimi stroški, je planirana v vrednosti 69.069.274 din. V planu je upoštevan tudi dokup preje in tkanin, potrebnih za našo proizvodnjo. Planirana poraba pomožnih materialov je za 26,7% višja od dejanske porabe 1975. leta. Tudi za letos je planirano koriščenje storitev tujih poslovnih partnerjev.

Za izračun mase osebnih dohodkov je upoštevano planirano število 1310 zaposlenih s povprečnim mesečnim netto osebnim dohodkom iz lanskega leta, povečanim za 11 odst. v 2. polovici letošnjega leta.

Na osnovi izračunanih podatkov je finančni plan negativen. Pozitivni finančni rezultat bi bilo možno doseči z uresničitvijo popravkov prvotnega plana in z ukrepi splošne štednje. Program in dinamiko finansiranja dejavnosti OZD BPT od aprila do decembra 1976. leta je podal glavni direktor tov. Janko Lončar. Poudaril je, da je finančna situacija v BPT skrajno resna. S sprejemanjem programirane dinamike dohod-

ka in izhoda sredstev naj bi sektorji in odgovorne osebe prevzeli tudi skupno odgovornost za izvajanje vseh predpostavk programa. V odgovornosti se vključijo tudi samoupravni organi, katerih sklepanje in ukrepi morajo težiti k olajšanju izvedbe vseh nujno potrebnih ukrepov.

Oba zakona, ki zajemata to problematiko (ugotavljanje celotnega dohodka in zavarovanje plačil), sta v bistvu zelo ostra in so kršitve izpostavljene zelo visokim kaznim, tako za OZD kot tudi za odgovorne osebe, to ne glede, če izvira iz povsem objektivnih razlogov.

Plačevanje obveznosti po predvideni dinamiki je povsem odvisno le od izvršitve prodajnega plana in priliva sredstev. Prodaja sama je odvisna od pravilne dinamike proizvodnje. Torej se krog more zapreti le v primeru preciznega odvijanja celotnega poslovanja. Vsako zaostajanje, tako v proizvodnji kot v prodaji in prilivu, bo povzročilo težave, ker se nabava ne bo mogla niti smela držati predvidevanj. V takem primeru bo povzročena reakcija v takem smislu, da bo okrnjena proizvodnja, kasneje pa še vse ostale dejavnosti. Iz plana prilivov in odlivov je razvidno, da v mesecih — vključno septembra (izjema je maj) prilivi ne dosegajo predvidenih odlivov in da se popolno ravnovesje doseže šele v decembru.

Opravo imamo še z dolgo iz 1975. leta ter 1. tromesečja letos, kar je treba plačati do junija oziroma do septembra.

Zaradi nujnosti izboljšanja položaja glede obratnih sredstev se je kolegijski poslovodni organ zedinil za naslednje predloge:

— Skupna količina preje za odprodajo je cca 40 t.

— Ker niso možne nadaljne investicije, je možno le te nadaljevati v lastni režiji in z materialom, ki je že v podjetju.

— Na podlagi predloga kolegijskega poslovodnega organa je odbor za gospodarske zadeve BPT sprejel sklep, da se v naši OZD ustanovi štab za učvrstitve delovne organizacije, ki naj bi ga sestavljali člani družbenopolitičnih organizacij, člani kolegija in člani gospodarskega odbora.

— Sprejet je bil predlog, naj se potnikom daje širša pooblastila glede na to, da je treba na tržišču hitro ukrepati.

— Tov. Tomazin, direktor komercialnega sektorja, je poudaril, da je stanje, v katerega smo zašli, odraz prilik na jugoslovanskem tržišču. Za tako stanje smo si deloma krivi sami.

Dajali smo prednost uvajanju modernejše tehnike in obnovi, kar je popolnoma pravilno, a vseeno smo pozabili na pospeševanje prodaje. Reklama je slaba, saj nima urejenih niti katalogov z vzorci. V trgovini je zavladalo popolno mrtvilo, saj roba, ki je bila odpremljena, ni bila fakturirana. Resnično je

treba storiti vse za pospešitev prodaje.

— Prevzeti je potrebno možnost preusmeritve nabave sukancev za vezenje iz uvoza na MTT.

— Cena obrokov v okrepčevalnici naj bi se zvišala toliko, kolikor znesejo materialni stroški.

— Plan predvideva tudi sodelovanje s kooperanti. Zaradi primanjkljaja sredstev se nam ponujata dve rešitvi — vezava obratnih sredstev kooperantov (Pazinka, Senožče, Bovec) ali pa zmanjšanje predvidenih količin.

— Po možnosti naj se poveča domača gradbena grupa, da bi čim več gradbenih del opravili sami.

— Seminarji in ekskurzije naj se skrajšajo na minimum.

— Plačilo prispevkov za gospodarske investicije v občini naj se odgodijo na kasnejše termine.

— Nabava novih knjig in revij se ustavi, za naslednje leto je to literaturo treba osredotočiti na najnujnejšo.

— Izraba flot za beljenje in barvanje naj bo popolnejša, tako se bo zmanjšala tudi poraba kemikalij.

— Področje cen je zaradi družbenih dogovorov na zvezni in republiški ravni zamrznjeno, zato naj strokovne službe analizirajo doseganje dohodka oziroma izgube za vse izdelke. Na podlagi analize, naj samoupravnim organom predlagajo spremembe v asortimentu proizvodnje.

— Prodajo vseh artiklov naj se pospeši zlasti v aprilu in maju.

— Ako bi uspeli za katero od investicij najeti inozemske ali domače kredite za celotno vrednost, vključno s carino in stroški, lahko odbor za gospodarske zadeve izglasuje realizacijo.

— Prednost naj bi imele investicije, s katerimi se dokončuje začeto delo in pa investicije, s katerimi naj bi se omogočil prehod na proizvodnjo izdelkov za reprodukcijske delovne organizacije.

Občinska partijska politična šola končana

V soboto, 17. aprila, ob 10. uri so bila podeljena spričevala slušateljem občinske partijske politične šole. Solo je uspešno zaključilo 22 kandidatov, iz naše delovne organizacije štiri. Ta oblika družbenopolitičnega izobraževanja se je v naši občini zelo uveljavila, saj šola s svojo kvalitetno vsebinsko zasnovano odpira možnost in želje še nadaljnega idejnopolitičnega usposabljanja, saj bo le tisti član ZK, ki je idejnopolitično dovolj usposobljen, lahko uspešno deloval v procesu razvoja samoupravne socialistične družbe in se učinkovito bojeval proti raznim negativnim pojavom v naši družbi.

Sekretariat aktiva OPPS je v svoji oceni med drugim obravnaval tudi razne negativne pojave in tendence, ki so pri-

sotne v nekaterih osnovnih organizacijah in OZD.

Nekateri člani smatrajo, da je šola namenjena predvsem mladim članom ZKJ, kar pa je popolnoma zmotno. Te oblike izobraževanja bi se še posebno morali posluževati sekretarji osnovnih organizacij, člani sekretariatov in komisij, pa tudi člani občinskega komiteja in konference. Opaženo je tudi, da je družbenopolitično izobraževanje še vedno podcenjevano v odnosu do strokovnega.

Slušatelji OPPS smo si po končani šoli zadali kot glavno nalogo, da v svojih osnovnih organizacijah najprej odpravimo te pojave, povsod in v kakršnokoli obliki se porajajo, in vplivamo na to, da bi šlo čimveč članov ZKJ skozi to obliko izobraževanja.

J. Zupančič

Razpis štipendij za šolsko leto 1976-77

Odbor za izobraževanje je v skladu s planom izobraževanja za leto 1976 obravnaval predlog razpisa štipendij in učnih mest za učence v gospodarstvu za šolsko leto 1976/77 in sprejel sklep, da se objavi

razpis za štipendije:

Tehniška tekstilna šola:

predilska smer	2 štipendiji
tkalska smer	5 štipendij
kemijska smer	2 štipendiji
konfekcijska smer	5 štipendij

Ekonomska srednja šola:

Administrativna šola: 2 štipendiji

FNT - oddelek za tekstilno tehnologijo: 3 štipendije

Učenci v gospodarstvu:

3 strojni ključavničarji

1 avtomehaničar

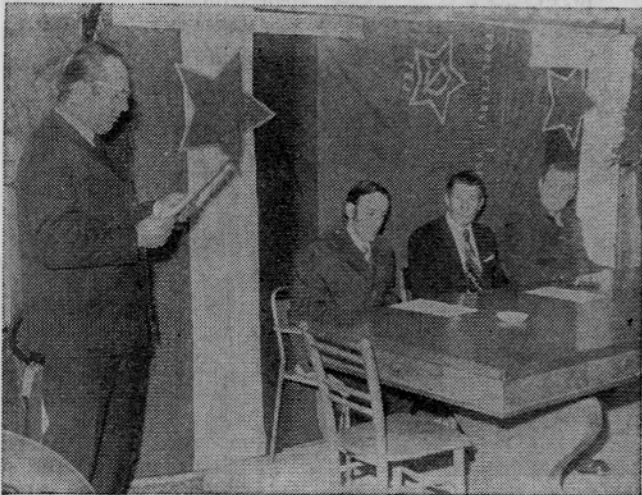
1 mizar

Ustanovni občni zbor društva tekstilnih mojstrov

V prostorih gasilskega doma je bil v soboto, 27. aprila ustanovni občni zbor društva tekstilnih mojstrov Tržič. Poleg 34 članov društva so kot gostje prisostvovali zboru predstavniki družbenopolitičnih organizacij podjetja, predstavniki samoupravnih organov, predsednik DITT-a in predsednik društva tekstilnih mojstrov iz Kranja.

Po izvolitvi organov občnega zbora je najprej predsednik sekcije mojstrov tov. Andrej Zupan prebral poročilo o dosedanem delu sekcije, Đuro Regajs pa finančno poročilo, nakar je sledila razprava. Najprej je spregovoril predsednik kranjskega društva tov. Eržen, ki je med drugim omenil problematiko

V naslednji točki dnevnega reda je bila obravnavana in potrđitev statuta društva, katerega je najprej Andrej Zupan prebral, nato pa še obrazložil pomembnejše člene, posebno tiste, ki se nanašajo na naloge članov društva. Ker na statut ni bilo pripomb, je bil le-ta soglasno sprejet. Občnemu zboru je bil posredovan

Predsednik sekcije mojstrov Andrej Zupan je podal izčrpno poročilo o dosedanem delu

delovanja dosedanje sekcije mojstrov, ustanovitev društva mojstrov v Kranju ter možnosti za vsestransko sodelovanje obeh društev. V svoji razpravi je tov. Eržen navedel tudi nekatere značilnosti organizacije kranjskega društva, ob koncu pa zaželel novoustanovljenemu društvu v Tržiču veliko uspeha pri delu. V nadaljevanju razprave je govoril še Jože Zupan — predsednik DITT-a BPT, ki se je dotaknil vprašanja strokovnega izobraževanja mojstrov, udeležbe na strokovnih ekskurzijah ter izrazil željo, da bi obe društvi čim bolj uspešno sodelovali.

Občni zbor so pozdravili in zaželeli uspešno delo ter sodelovanje še Branko Veselinovič v imenu OO ZKS BPT, Ciril Lavsegar v imenu gasilskega društva in Rado Kuborič v imenu aktiva združenja borcev NOV.

Po razpravah je sledila razrešnica staremu odboru in volitve v novi upravni odbor, v katerega so bili izvoljeni:

Brejc Jože — vzdrž. energ. obrati

Cizelj Stane — konfekcija
Fornazarič Jože — tkalnica
Golmajer Mihael — konfekcija

Kosmač Edi — tkalnica
Kous Karel — oplemenitilnica

Perko Vili — predilnica
Regajs Đuro — oplemenitilnica

Rupar Anton — tkalnica
Valjavec Heda — skupne službe

Zupan Andrej — predilnica
Zupančič Marjan — tkalnica

pri delu sodelovali vsi mojstri — člani društva. Tov. Danilo Roblek je v svoji razpravi o programu dela društva med drugim predlagal, da bi v program vključili tudi poslavo ob 40-letnici stavke tekstilnih delavcev, v sodelovanju s konferenco osnovnih organizacij sindikata. Proslava v BPT bo v mesecu avgustu, v Kranju pa 18. septembra.

V programu dela so zajete stalne naloge, ki se nanašajo na prizadevanja za povečanje produktivnosti dela, na izvajanje stabilizacijskega programa, na sodelovanje na področju inventivne dejavnosti, izobraževanje članstva itd. ter akcijske naloge, v katerih so zajete strokovne ekskurzije v tekstilna podjetja, sodelovanje na osrednji slovenski proslavi ob 40-letnici stavke tekstilnih delavcev, razna predavanja itd.

Ob koncu je treba napisati, da je občni zbor društva uspel, sprejeti sklepi oz. zaključki pa so zagotovilo, da bo tudi delo društva uspešno.

Novoizvoljeni upravni odbor se je 7. aprila prvič sestaj in se konstituiral. Za novega predsednika je bil izvoljen **Marjan Zupančič**, za podpredsednika pa **Jože Fornazarič**. Blagajnik društva je **Đuro Regajs**, tajnik pa **Heda Valjavec**. Nadzorni odbor sestavljajo Anton Rupar, kot predsednik ter Vili Perko in Edi Kosmač kot člana. Na prvi seji je bil sprejet tudi sklep, da bodo seje upravne odbora ob 13,30 uri, da bo s tem omogočena udeležba članov dopoldanske in popoldanske izmene.

Svetovni dan zdravja 1976

Svetovni dan zdravja (SDZ), 7. april, je vsako leto spomin na obletnico, ko je pričela veljati ustanovna listina Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). Namen SDZ je zbuditi zanimanje javnosti za določeno nalogo, ki je pomembna za zdravje vsega človeštva.

Prirrejanje SDZ organizirajo navadno državne ali pokrajinske zdravstvene službe. Pri tem sodelujejo društva združenih narodov, mednarodne organizacije, družbene organizacije, razna društva, šolstvo idr. Da bi delo potekalo koordinirano, ga je treba pravilno usklajevati, za kar naj praviloma poskrbe zdravstveni organi.

Letošnji Svetovni dan zdravja ima predvsem namen:

— seznaniti prebivalstvo z zdravstvenimi problemi v zvezi z varstvom vida in oči;

— opozoriti starše in osebe, odgovorne za vzgojo otrok in mladine v vzgojno varstvenih zavodih, šolah, internatih, počitniških kolonijah itd. na osnovna pravila glede higiene očesa in vida, preprečevanja in odkrivanja motenj vida in bolezni oči, kar pomeni enega izmed osnovnih pogojev za zdrav telesni in duševni razvoj, napredek ter storilnost mladega človeka;

— informirati in spodbuditi pedagoške delavce, da v okviru zdravstvene vzgoje v šolah, kakor tudi drugih

predmetov ponovno poudarjajo pomen zdravstvenega varstva oči in vida;

— pridobiti zdravstvene delavce za sodelovanje v akciji, bodisi da v vsakdanjem stiku z ljudmi na svojih delovnih mestih bodisi v svojem zdravstveno vzgojnem delu opozarjajo na pomen zdravja vida in na vse posledice, ki jih povzročajo bolezni in poškodbe oči;

— opozoriti varnostne tehnike v industriji, da preverijo, če se izvajajo vsi ukrepi za varstvo oči in vida.

Vzroki slepote pri nas

Ko govorimo o slepoti, se nam samo po sebi postavlja vprašanje: kako zmanjšati število ljudi z ugaslim ali

oslabelim vidom. Odgovor bi bil: boj proti povzročiteljem slepote, torej preprečevanje. Vnaprejšnja zaščita nam bo dala ustrezne in želene rezultate samo, če bomo poznali vzroke, ki vplivajo na uničenje vida. Če razčlenimo vzroke, ki jih ugotovimo ob registraciji slepih, bomo tiste, ki so pogostejši za slepoto lahko ločili od tistih, ki so izjemni. Temu bodo sledili tudi ustrezni varnostni ukrepi.

Vzroki slepote so po raznih državah in celinah zelo različni. Nekateri od njih, kot npr. trahom, ehocerkoza in variola, ki so v svetovnih statistikah na vrhu lestvice med vzroki slepote, so pri nas nepomembni, ker teh bolezni pri nas praktično ni več. Zelo pa zbolevalo za temi boleznimi ljudje v Afriki in Aziji. Zato se v svetovni statistiki pokaže odstotek vzrokov na tak način in si je pač treba med prebivalstvom, kjer živimo narediti svojo lastno statistiko in načrtovati temu ustrezno preprečevanje.

Omeniti pa moramo, da se pri istem narodu skozi obdobja vzroki slepote tudi spreminjajo. Zato je treba statistične podatke obnavljati in sproti ugotavljati, kateri vzroki naraščajo in kateri upadajo. Pri nas so z leti nekateri vzroki za slepoto skoraj izginili iz naših statistik, kot npr. trahom, gonoreja očesa, skrofulozno vnetje očesnih vek, medtem ko se nekateri drugi pojavljajo pogostejše, kot npr. virusne bolezni očesa, diabetes in glavkom.

Vzroki za slepoto so lahko v vseh delih očesa in v živčnih poteh do centrov v možganski skorji. V sprednjem delu zrkla so v roženici, v šarenici, v leči, globlje v steklovinu, v žilnici in mrežnici in še bolj zadaj v živčnih poteh. Mnogo očesnih stanj s slabim vidom je prirojeno in tudi dednih. Odstotek slepih je zelo visok zaradi podedovanih vzrokov in to skoraj pri eni četrtini slepih. Dokazali smo celo, da ti dedni vzroki naraščajo. Take spremembe na obeh opazimo večinoma že pri rojstvu, a so kasneje dostikrat še izrazitejše. V izjemnih primerih se rodi otrok brez očesa, s povečanim ali zmanjšanim nerazvitim zrkлом, rodijo se otroci z degeneracijami na mrežnici ali z odmrlim očesnim živcem.

Med vzroki ne smemo prezreti taksoplazmose, leptospiroze, tumorjev, poškodb ter slepote povzročene zaradi vnetih in degenerativnih sprememb na mrežnici, žilnici in na vidnem živcu. Take spremembe povzročajo razni strupi (tudi alkohol in nikotin), zelena mrena ali glavkom in bolezni ožilja.

Pri nas imamo popisane in registrirane vse slepe osebe in smo na podlagi tega popisa sestavili statistični pregled vzrokov. Najprej pogledjmo, koliko je slepih pri nas. V Jugoslaviji je sedaj registriranih približno 23.350 slepih oseb. Od tega je po republikah število naslednje: v Srbi-

ji 4757, Kosovo 1616, Vojvodina 2311, Hrvatska 4292, Slovenija 1811, Črna gora 1132, Bosna 3675 in Makedonija 3840 slepih. Približno je na 100.000 oseb 1,03 ‰ (promile) slepih, kar ustreza odstotku slepih v evropskih državah. Kot smo že omenili, je ta odstotek v nekaterih državah Afrike in Azije mnogo večji.

V naši republici je torej okrog 1811 oslepelih oseb. Pri teh je pa odstotek izgubljene ga vida različen. 21,1 ‰ ima izgubo vida od 90–95 ‰, 78,9 odst. pa nad 95 ‰. Več kot tri četrtine slepih spada torej v skupino, ki je po veljavnih predpisih upravičena do tuje pomoči.

Ce pogledamo po spolu, opazimo, da je več slepih moških (58 ‰), kakor žensk (42 odst.). To si razlagamo tako, da je na delovnih mestih, ki so zelo izpostavljeni vzrokom za oslepitev, več moških kakor žensk.

Zanimivo je tudi povezati slepoto s poklicem. Opazili smo, da je največji odstotek slepih med nekvalificiranimi delavci (30,4 ‰). Teh delavcev je v splošnem dosti, so pa zelo izpostavljeni tudi očesnim travmam in boleznim. Velik je tudi odstotek med tistimi brez poklica (14,2 ‰). To so predvsem tisti, ki so slepi že od rojstva zaradi prirojjenih anomalij, ali pa so otroci, ki so oslepel že v predšolski dobi. Zelo blizu tem je odstotek (13,3 ‰) šolske mladine, podobno so zastopani kvalificirani delavci, obrtniki in kmetje. Pri uslužbencih je odstotek nižji (5,6 ‰), pri gospodinjah pa zopet višji (10 odst.).

Ce hočemo pogledati, kateri deli očesa so pri slepoti največkrat prizadeti, ugotovimo, da je v celoti najpogostejši sedež oslepitev očesno zrklo, in sicer skoraj v 30 ‰. Pri tem so upoštewane tudi prirodne spremembe zrkla, ki jih je kar 8 ‰. Posebej je upoštevana visoka kratkovidnost z vsemi svojimi komplikacijami (odstop mrežice), ki povzroča slepoto v 17,5 ‰. Obolenja notranjih očesnih mren (šarenica, žilnica in mrežnica) so prizadete pri slepih v 15 ‰, leča v 9 ‰, pri čemer ima veliko vlogo prirojena siva mrena. Zelena mrena ali glavkom povzroča slepoto v 7 ‰, tudi roženične bolezni povzročajo slepoto v prav tolikšnem odstotku. Očesni živec, ki je bil prizadet že od rojstva ali pa je zbolel kasneje, je pri slepih zastopan s 7,2 ‰.

Najzanimivejši pregled nam dajo vzroki slepote, to se pravi način, kako pride do obolenj posameznih delov očesa. Najpogostejši vzroki so prirojeno in dedne okvare zrkla, ki z 21,9 ‰ predstavljajo pomemben delež. Zelo pomembne so poškodbe z 19,8 ‰ in infekcije očesa s 13,6 ‰. Že prej omenjene komplikacije pri kratkovidnosti so vzrok slepote kar v 17,5 ‰. Splošna obolenja organizma, kamor spada tudi diabetes ali sladkorna bolezen, povzročajo slepoto v 5 ‰. Obolenja centralnega živčnega sistema vo-

Tečaj za vzdrževanje Unifil-navijalnih naprav

V času od 5. do 17. aprila je bil v podjetju organiziran tečaj za posluževanje in vzdrževanje Unifil navijalne naprave.

pa v obratu na tkalskih strojih Kovo 275 in Picanol. Pri usposabljanju v obratu so bile odpravljene posamezne nepravilnosti, izdelan pa je bil

Ena od skupin pri tkalskih strojih KOVO 275

Tečaj, katerega so se udeležili Stane Gramc, Anton Povše, Anton Perko, Anton Meglič, Rajko Kališnik, Stefan Gregorčič, Franc Novosel, Stanko Sova, Riko Dobrin, Marjan Sušnik in Bojan Balantič je vodil instruktor firme Leeson Otto Knoop. Usposabljanje je potekalo v delavnici, kjer je instruktor obrazložil delovanje posameznih delov naprave z vsemi potrebnimi nastavitvami, nakar so udeleženci vse nastavitve tudi praktično izvedli, in sicer najprej v delavnici, nato

tudi plan vzdrževanja z vsemi potrebnimi deli ob menjavi olja v navijalnem aparatu in ob menjavi osnove, kakor tudi način usposobitve tkalk za pravilno posluževanje Unifilov.

Celotno usposabljanje je potekalo zelo dobro, za kar gre zasluga instruktorju Knoopu in izredni prizadevnosti naših mojstrov, ki so pokazali, da si želijo na tečaju pridobiti iz področja vzdrževanja Unifil navijalne naprave čimveč znanja, katerega bodo lahko uspešno koristili pri svojem delu.

Iz informacij RS ZSS

Naloge sindikatov pri zagotavljanju večje varnosti v cestnem prometu

Za večjo varnost v cestnem prometu

Sindikati se moramo še bolj konkretno, neposredno in ustvarjalno vključiti v stalno akcijo oziroma nalogo za usposabljanje in vzgojo delavcev in njihovih svojcev na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu. Posebej to velja za opravljanje nalog, ki imajo smisel in cilj, da se prometna varnost, vzgoja in preventiva nadalje podružabljata v okviru celovite družbene samozaščite in ki postaja vsak dan bolj zadeva in stvar vsakega našega občana. Zlasti pa se moramo angažirati na vseh nivojih v okviru tega varnostnega področja, ki je neposredno vezano na združeno delo in je v odnosu ter zvezi s celovitim socialnim varstvom delavcev. To so zlasti prevozi na delo in z dela; skrb za stalno popolno tehnično brezhibnost vozil v delovni organizaciji in izven nje; skrb za tehnično

popolnost cest, poti, trakov, signalnih in varnostnih naprav itd. Ni prav, da ponekod le »čakajo«, da jim bo vsako najmanjšo hibo, prometno oviro, pomanjkljivost in napako itd. opravil nekdo drugi.

Največ je v zvezi s prihodi na delo ter odhodi z dela nesreč v naseljih zaradi prehitre vožnje in izsiljevanja prednosti. To pa pomeni, da moramo v sindikatih stalno analizirati stanje prometne varnosti ter takoj ukrepati za odpravo pomanjkljivosti. Opozorim naj tudi na dejavnost občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, s katerimi morajo sindikati sodelovati. Prav bi bilo tudi, če bi občinski svet ZS vsaj enkrat letno obravnaval stanje prometne varnosti v občini in v tem posebej tista vprašanja, ki so direktno povezana z združenim delom, ter predloga ukrepe, ki

naj jih izvaja sindikalna organizacija.

Od 19. novembra lani velja nov republiški zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. list SRS št. 24/75), ki določa naloge glede cestne prometne varnosti. Prometna pravila so razumljivejša in konkretnije so naloge občinskih skupščin glede urejanja prometa v njihovih naseljih (6. člen). Humanost zakona je posebej določena v IV. poglavju, kjer je kar v 10-členih (od 42.—51. člena) govor o dolžnostih ob prometnih nesrečah. Novosti so tudi glede voznikov motornih vozil glede njihove sposobnosti za vožnjo. Zakon implicitno določa naloge občinskih, medobčinskih ter republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Določa tudi naloge družbenopolitičnih organizacij glede uveljavljanja družbene samozaščite na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu.

Na 15. seji republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu smo obravnavali poročilo o lanskem delovanju sveta ter o njegovem delovnem programu za leto. Tisti del nalog iz programa sveta (vključno tudi naloge občinskih svetov za leto), ki se nanaša predvsem na sindikate, so zapisane v tem uvodu; v nadaljevanju pa objavljamo tisti del poročila republiškega sveta skupščine SRS za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki z nekaterimi kazalci resno opozarja na preštevilo prometnih nesreč in prometnih prekrškov v letu 1975 ter glede tega na izvajanje notranje kontrole v OZD.

Zdravko Troha

Statistični kazalci o prometnih nesrečah in prekrških

»Podatki o cestno prometnih nezgodah, ki jih dajejo nezgodne statistike, so kot vsa leta konkretni in poglobljeno pokazatelji stopnje varnosti in, seveda, odločilni pri usmerjanju vseh tistih dejavnikov, ki jim je naložena skrb za varnost ljudi v prometu, zlasti pa republiškega in občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Tako nas tudi za leto 1975 pripravljena statistika prometnih nezgod seznanja z nekaterimi številčnimi podatki o vzrokih in posledicah prometnih nezgod, ki utemeljujejo tudi usmerjenost preventivno vzgojnih dejavnikov v okviru republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Leta 1975 se je dogodilo v Sloveniji 34.107 prometnih nezgod, to je 0,1% manj kot leta 1974. Med temi nezgodami je bilo 8192 takih, ki so povzročile človeške žrtve, kar pa je za 3,2% več kot leta 1974. Pri prometnih nezgodah je izgubilo življenje 596 oseb ali 7% več kot prejšnje leto, hudo poškodovanih pa je bilo 3829 ali 3,1% več in lažje poškodovanih 6951 ali 6,6% več kot leta 1974.

Vrstni red vzrokov prometnih nezgod se tudi v lanskem letu ni bistveno spremenil. Se vedno so na prvem mestu

prometne nezgode zaradi neprimerne hitrosti, ki so celo narasle od 23,5% v letu 1974 na 32,2% v letu 1975. Sledijo jim nezgode zaradi neupoštevanja prednosti s 15,9%, napačno ravnanje pešcev s 12,6% odstotka. Nezgod zaradi vpliva alkohola je bilo lani 10,6% odstotka, kar je za 2,4% manj kot leta 1974. Tem sledijo: nepravilno prehitjevanje s 7,7%, nepravilna stran in smer vožnje — 7%, nepravilno zavijanje, obračanje, vključevanje v promet in vzvratna vožnja — 3,3% itd.

Tudi v preteklem letu so povzročili največ prometnih nezgod vozniki motornih vozil, od tega vozniki osebnih avtomobilov 50,7%, kolesarji 19,7%, pešci 13,7%, motoristi in mopedisti 7,3%, vozniki tovornjakov 5,3%, traktoristi 1,4%.

Med smrtnimi žrtvami v cestnem prometu se je v preteklem letu najbolj povečalo število kolesarjev — za 28, pešcev za 26, traktoristov za 16.

Leta 1975 je bilo 1940 prometnih nezgod ali 23,7% od skupnega števila nezgod s smrtnimi posledicami ali telesnimi poškodbami, pri katerih so bili povzročitelji ali ponesrečeni udeleženi otroci in mladoletniki. Te nezgode so glede na leto 1974 narasle kar za 21,8%.

Nezgodne statistike tudi že več let kažejo na veliko število prometnih nezgod v naseljenih krajih. Tako se je lani zgodilo v naseljih 67%, v letu 1974 pa celo 73% celotnega števila prometnih nezgod.

Na križanjih cest z železnico je bilo lani 35 nesreč ali 13 manj kot leta 1974. Na zavarovanih železniških prehodih je bilo 23 nezgod, na prehodih, ki pa so zavarovani samo s prometnimi znaki, pa je bilo 12 nezgod. Zaradi hoje po progi in na prehodih je bilo lani v SRS 61 mrtvih in 52 poškodovanih. Po ugotovitvah železniškega gospodarstva Ljubljana je bilo največ nedisciplin na naslednjih prehodih: Ljubljana—Vižmarje, Ljubljana—Vič, Zgornji Kašelj—Celje, Store—Zidani most, Tezno—Maribor.

Da bi stanje na področju varnostne problematike ilustrirali iz vseh aspektov, po katerih lahko svet kot celota, predvsem pa posamezna članica, naravnava kot organiziran faktor svojo dejavnost, dopolnjujemo ta prikaz še z nekaterimi podatki.

Po podatkih Zdravstvene skupnosti Slovenije se je 13 odstotkov vseh nezgod v letu 1975 zgodilo na poti na delo in z dela. Od 61 smrtnih nezgod pri delu se je 49,2% delavcev smrtno poškodovalo na poti na delo ali z njega ali ob službenih vožnjah, kar kaže na to, da je približno polovica vseh zaposlenih, ki so umrli na poti na delo ali z njega, umrli zaradi posledic udeležbe v cestnem prometu.

Pomemben je podatek tudi o tem, kje in kdaj je umiralo in umrlo 596 prometnih udeležencev v letu 1975, saj kažejo ti kazalci brez dvoma na potrebo po nekaterih dodatnih ukrepih, zlasti pri organizaciji hitrega obveščanja in

(Nadaljevanje na 6. str.)

Naloge sindikatov pri zagotavljanju večje varnosti v cestnem prometu

(Nadaljevanje s 5. str.)

čimprejšnje učinkovite zdravstvene pomoči. Med 596 mrtvimi je na kraju nesreče umrlo 399 udeležencev, kar je 66,95 %, med prevozom v bolnišnico 45 ali 7,55 %, v 30 dneh po nezgodi 152 ponesečencev ali 25,50 %.

Tudi čas, ki je potekel od nezgode do prejema obvestila, je zanimiv z vidika organiziranja dobrega komunikacijskega sistema. Tako je poteklo od prejema obvestila do ogleda kraja nesreče 5 minut pri 52 % nesreč in do več kot 1 uro pri 2 % nesreč, kar kaže na dokaj hitro posredovanje pristojnih služb. Kljub temu pa bo kazalo še bolj razviti telefonsko mrežo in razmisliti, kako razrešiti vprašanje gostega prometa v obe smeri, ki velikokrat pomeni resno oviro ne samo za oddajo obvestila, marveč tudi za posredovanje na kraju same nesreče.

Ce upoštevamo, da je bilo leta 1974 število prometnih nezgod izjemno manjše kot vsa prejšnja leta, lahko v 5-letnem poprečju ugotovimo, da je bilo naraščanje prometnih nezgod v letu 1975 kljub vsemu precej manjše kot v 5-letnem obdobju.

Zanimivi so tudi podatki o izrečenih kaznih za prometne kršitve, ki so jih sodniki za prekrške izrekli v letu 1975. Glede na podatke, da je bilo leta 1974 72.236 izrečenih upravnih kazni, v letu 1975 pa 78.570, pomeni, da se je število izrečenih upravnih kazni v letu 1975 povečalo za 8,4 %. Največ kazni — 14.801 je bilo izrečenih zaradi vožnje brez vozniskega dovoljenja, sledijo pa: vožnja pod vplivom alkohola — 13.163, nedovoljena hitrost — 5.173, nepravilna vožnja, zavijanje in obračanje — 7547, neupoštevanje prednosti — 4212, vožnja vozila, ki ni bilo tehnično brezhibno — 2458 itn., kar je nedvomno tudi pomemben kazalec za usmerjanje prometne vzgoje udeležencev v cestnem prometu.

Delo in učinkovitost notranje kontrole v OZD

Že nekaj let velja ugotovitev, da se izvajanja notranje kontrole predvsem v organizacijah združenega dela, ki se ukvarjajo s prevozom ljudi in blaga, ne izvaja ali pa ne opravlja učinkovito. Gre namreč za pomemben prometno varnostni element, to je zagotavljanje telesnih in duševnih sposobnosti voznikov motornih vozil in tehnične brezhibnosti motornih vozil.

Zato je republiški svet pripravil anketo o notranji kontroli v delovnih organizacijah, ki se ji je odzvalo 381 delovnih organizacij, ki se ukvarjajo z javnim prevozom potnikov in blaga ali pa opravljajo prevoze za lastne potrebe. Analiza je pokazala, da te naloge dokaj uspešno opravljajo v velikih delovnih organizacijah, da pa jih v 50

otovanje delovnih organizacij o notranji kontroli za varnost v prometu. O ugotovitvah je bilo v reviji Srečno priobčenih več sestavkov, priporočilo delovnim organizacijam o njihovih dolžnostih za varnost v prometu pa je objavil v interes informativnem biltenu tudi republiški svet Zveze sindikatov Slovenije. Zvezi varnostnih inženirjev in tehnikov SRS, ki lahko s svojimi člani na tem področju opravlja pomembno vzgojno poslanstvo, je bila dana iniciativa, da v višjo šolo za varnostne tehnike vključijo v učne programe tudi elemente prometno varnostne vzgoje.

Kako pomembno je, da je vključena prometna vzgoja v to kadrovsko šolo, pove podatek, da deluje v slovenskih podjetjih na področju varstva pri delu 328 varnostnih in drugih inženirjev ter 436 varnostnih tehnikov in 682 referentov za varstvo pri delu.

Utrinki z Makaluja

4. IX. — Navsezgodaj nas vodi pastirska pot ob levem bregu Baruna polagoma navzgor. Na pašnikih je še zmerom dosti zopkijev (mešanec krave in joka — tibetansko govedo). Poleg pastirske kočice na planini Jangle se utaborimo. Zaradi goste megle in dežja ne vidimo nobene gore, le sem pa tja se megla razkadi in pokažejo se stene in ledeniki, s katerih odteka jo slapovi vode.

Predno zadremam, otipam v spalni vreči še zadnjo debelo čugo, napito s krjvo.

5. IX. — Pred nami je nadaljša in zadnja etapa poti do baznega taborišča. Čez 4000 metrov visoko planino Nee, pašnike in ledeniške morene se pot neskončno vleče. Mimogrede se ustavljamo še pri pastirjih, kajti kislo mleko zopkijev je neverjetno okusno. Z Denom bosa prečiva ledenomrzli hudournik in preko gruščaste poljane prva zakorakava na travnato livado, do, kjer bo točno po treh letih, celo na isti dan stala naša baza (4950 m) in »hotel Makalu« (kuhinja).

6. IX. Zjutraj pomagamo nosačem pri prehodu čez hudournik. Po treh urah smo gotovi, nato pa se že pripravljamo za odhod na goro. Danes bomo postavili tabor I. Fantje so desetim nosačem, ki bodo znosili gor nekaj opreme, že pripravili tovore, obleko in obutev, kajti je že občutno hladneje. Dolinski nosačji pa so nas po izplačilu zapustili, vračajo se v svoje vasi, kjer bodo počakali do takrat, ko se bomo pripravljali na povratek.

Zobač že takoj v začetku poti udari enakomeren tempo, zato mu z veseljem sledim čez moreno do hudournika Baruna. Pot do krajišča morene je strma, višino kar dobro čutiva, ampak vseeno kar hitro sopiha navzgor. Zobač ima še posebno težak nahrbtnik, ker mu je šrauf poleg drugega podtaknil še večji kolut vrvi. Rečem mu, naj v bodoče, če hoče sam se-

njo, naslednji dan pa potegnili do tabora II., kamor bomo nesli opremo in hrano.

10. IX. Navzgor čez skalne plati poplezamo do ledenika, ki ga prečimo v levo do granitnega grebena, ki vodi čez serake do ledene strmine, kjer stojita višinska šotora zasile dvojke, kajti jutri bo skupina šotora podrla, na nas pa je padla naloga kopanje snežnih lukenj, ki nam bodo služile za spanje in skladišče opreme.

11. IX. S Stanetom podereva šotor zasile dvojke, nabaševa še nekaj hrane in odrineva navzgor do snežnih lukenj, ki jih je delno izkopala že šraufova skupina. Marjon skoči še po kolut vrvi in navzgor do začetka snežne rezi, kjer fiksira 100 metrsko vrv, ki nam bo služila pozneje za lažje napredovanje in sestopanje. S Stanetom med tem časom kopljeva luknjo in kuhava čaj. Okoli poldneva začnemo sestopati v bazo, zamenjajo pa nas Janko, Nejc, Roman, Boris in Bojč. Stane in Zoran v šotorih enojke počivata in jesta, z Marjonom pa odrineva navzdol proti bazi.

V taboru naju pričakuje odlična večerja (kozlova jetrca). Med tem časom so čez Barun že napravili zasilni most, ampak Staneta vseeno izda ravnotežje in čmokne v globoko ledenomrzlo vodo.

12. IX. Večina iz skupine, ki nas je zamenjala, se je že vrnila v bazo. Nejc in Janko sta prišla do Marjonove skale in napela fiksne vrvi. Janko pa spet besni, ker je že drugič padel v vodo.

Od poznega popoldneva naletava sneg v debelih kosmičih. Otresavamo šotore in plachte. Z bližnjih vrhov in sten hrumijo snežni plazovi.

13. IX. Novozapadli sneg se v vročem soncu počasi topi. Sušimo obleko. Šrauf, Den, Janez in Rado odhajajo. Popoldne pa se vrneta Bojč in Roman.

14. IX. Marjon ima že navsezgodaj radiovezo z višinskimi tabori. Stena je že vsa v soncu, Marjon pa pravi, da vreme ne bo kaj prida. Bo-

mo videli, popoldne odhaja naša skupina v tabor I.

15. IX. Zgodaj zjutraj sem prvi, ki gazim novozapadli sneg do tabora II. Prijetna hoja, čeprav težko tvorimo. Z Marjonom, ki me je dohitel, skupno prisopihava do dvojke. Marjon potegne še do bivaka (6500 m), kamor nese koluta vrvi, sam pa med tem kopljem v led in sneg in širim luknjo, da bo spanje prijetnejše. Prelep razgled je na sedemtisočaka Pik Chamlang Boruntse in Pik 6.

16. IX. Zjutraj pristavim čaj (pripravil sem ga že zvečer), malenkost pojemo in kretno navzgor do bivaka po strmih snežišču do žlamborja (prvo težje mesto v steni) ter naprej do prostora, kjer bo stal tabor III (7100 m). Stane je ostal na dvojni, Janez in Šrauf pa sta že pred nami napolnjala vrvi.

Na strmih snežnih robu kopljemo prostor za šotora. Vreme je res lepo, brez vetra, zato nam je kar vroče. Po dveh urah garanja je šotor postavljen. Pozno popoldne se spuščamo navzdol proti bivaku. Kot zadnji lovim še poslednje sončne žarke, po steni se spuščajo plazički svežega snega. Stena se čisti. Računali smo s spanjem na bivaku, ampak moramo sestopiti do dvojke. Ko bi to vedel prej, bi verjetno bolj pohitel, tako pa moram na snežnem razu prižgati čelno svetilko, kajti sestop v megli in temi po razu je neroden, sploh pa tam, kjer ni vrvi. V dvojni mi Janko in Nejc takoj postrežeta s čajem.

17. IX. Ker sem močno prehlajen, ostanem na dvojni. Zoran in Stane gresta na bivak, Marjon pa na trojko. Urejujem nered in kuham čaj, pričakam šerpe, ki so prinesli opremo. Transport naprej v višje tabore ostane poslej naša stvar. Popoldne sestopimo mimo tabora I. v bazo. Spet nam dela preglatve prehod čez most. Stane uporabi mojo tehniko — po kolenih.

Soder

(nadaljevanje sledi)

Dejavnost DITT-a

V okviru programa dejavnosti Društva inženirjev in tehnikov je bila 26. marca organizirana strokovna ekskuzija v tekstilno tovarno »Vezanine« na Bledu. Ekskuzije se je udeležilo 28 članov društva, ki so si pod vodstvom strokovnih delavcev tamkajšnjega podjetja najprej ogledali proizvodne obrate. Poleg proizvodnje na Bledu so si udeleženci ogledali tudi obrat v Vintgarju, kjer izdelujejo čipke. Po dvehurnem temeljitem ogledu podjetja so bili na programu strokovni razgovori z vodilnimi delavci Vezanine. Pri tem so nas seznanili z načinom proizvodnje, organizacijo dela, samoupravljanjem, delom družbenopolitičnih organizacij, prodajo svojih izdelkov in problematiko, s katero se pri po-

slovanju vsakodnevno srečujejo. Iz izvaja njihov glavni direktorja smo lahko ugotovili, da se soočajo z različnimi težavami, od nabave osnovnega materiala, do plasiranja izdelkov na tržišče, vendar so do sedaj vse te probleme uspešno reševali. Po izčrpnih predstavitvi podjetja so udeleženci v razgovoru postavili še razna vprašanja, na katera so naši gostitelji odgovarjali tako, da smo ob koncu našega obiska dobili zelo jasno sliko tega 798-članskega kolektiva, ki ima poleg obratov na Bledu in Vintgarju še dislocirane obrate v Kočevju, Ilirski Bistrici in Vipavi.

Ob zaključku uspešne ekskuzije smo se zahvalili gostiteljem in jih povabili, naj ob priliki tudi oni obiščejo našo podjetje.

Novosti na policah tržiške knjižnice

Peter ELSTOB: **SOLDATJE ZA VSAKDANJO RABO**

V tem romanu, ki ga danes uvrščajo med klasična dela angleške vojne literature, opisuje avtor usode vojakov, podčastnikov in častnikov tankovskega polka, ki so ga po več letih vojskovanja v puščavi poslali nazaj v Anglijo, da bi ga pripravili na invazijo v zadnjem letu druge svetovne vojne. Polk naj bi postal čelna napadalna enota nove oklepne brigade in mnogi prekaljeni puščavski borci so za poslednji odločilni boj pomagali izuriti neizkušene novince, ki jih spoznamo in vzljubimo na vsej dolgi poti po Franciji, Belgiji in Nizozemski tja do Nemčije, kjer se znajdemo sredi dramatičnega dogajanja, ki ga avtor opisuje z velikim poznavanjem tankovskega vojskovanja, vendar brez vsakršnega pretiravanja in patosa.

Roman boste od začetka do konca brali z zanimanjem in prizadetostjo, sledeč dogodivščinam vojakov, ki so figure na šahovnici velikega zgodovinskega dogajanja.

Laurentiu FULGA: **ORFEJEVA SMRT**

Roman sodobnega romunskega pisatelja je pisan v poetično realističnem slogu.

Zgodba umetnika, kiparja in njegove ljubljene, na smrt obsojene žene, ki ni le njegova strastna ljubica, temveč tudi simbol in navdih njegove umetniške tvornosti, je v bistvu alegorija ne le umetnikovega življenja in dela, temveč človekovega bivanja nasploh. V dogajanje segajo filozofska razmišljanja, izražena z veliko pesniško močjo, o smislu življenja in smrti, ljubezni in sovraštva.

Roman se prične na večer pred ženino smrtjo in konča z njenim pogrebom in drug za drugim se vrstijo prizori, ki iz liričnosti včasih tudi prehajajo v grotesko in so kdaj pa kdaj naravnost grozljivo lepi.

Vsekakor zrelo umetniško delo s področja literature, ki nam je malo znana.

Ive MIHOVILOVIC: **USTASKI KRALJ**

Znani hrvaški publicist Ive Mihovilović je na osnovi zgodovinskih virov in arhivskih dokumentov napisal obsežno študijo o skaženi, tragikomični in hkrati kriminalni tvorbi mednarodnega in domačega nacifašizma, ki se je imenovalo ustaštvo.

V knjigi avtor zelo natančno osvetljuje politična ozad-

ja in dogodke ustaškega gibanja, ki sta ga podpirala nemški nacizem in italijanski fašizem, izdajstvo in podrejenost tega gibanja Hitlerjevemu in Musolinijevemu fašistično-imperijalističnim interesom in končno klavrnemu vlogu, ki so jo pri oblikovanju tako imenovane »Nezavisne države Hrvatske« imeli ustaški zločinci z Antejem Pavelićem na čelu.

Willi HEINRICH: **GEOMETRIJA ZAKONSKEGA ŽIVLJENJA**

Sodobni nemški pisatelj Willi Heinrich prikazuje v romanu dva zakonska para: Rudolfa in Ireno Wittmann ter Ericha in Katarino Diefenbach. Zakonci živijo za zunanji svet v urejenih družinskih razmerah, medtem ko so njihovi resnični medsebojni odnosi polni zapletov in notranjih konfliktov, ki dosežejo svoj vrh v ljubezenskem razmerju med Rudolfom in Katarino. Irena, uspešna trgovka, in njen brat Erich, ugleden arhitekt, se zaradi dobrega glasu, ki si ga želita ohraniti v javnosti, trudita, da bi ostala kriza njunih zakonov prikrita, zato tudi ne privolita v ločitev, marveč raje dopuščata nastalo stanje. Ne gre, da bi trpel njun ugled, ker to ne bi bilo v prid njuni poslovni uspešnosti, ki jima pomeni več kot urejeno družinsko življenje.

cvetje in vence obratu predilnice, OO sindikata predilnice in podjetju ter sostanovalcem. Posebno hvale še tistim, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči brat, sestre in ostalo sorodstvo

Ob boleči izgubi našega očeta Ivana Mraka se sodelavkam in sodelavcem obrata tkalnice najlepše zahvaljujemo za darovane vence in izrečeno sožalje, dr. Andreju Robiču za zdravljenje in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ali nam kakorkoli pomagali v teh težkih dneh.

Vsem iskrena hvala.

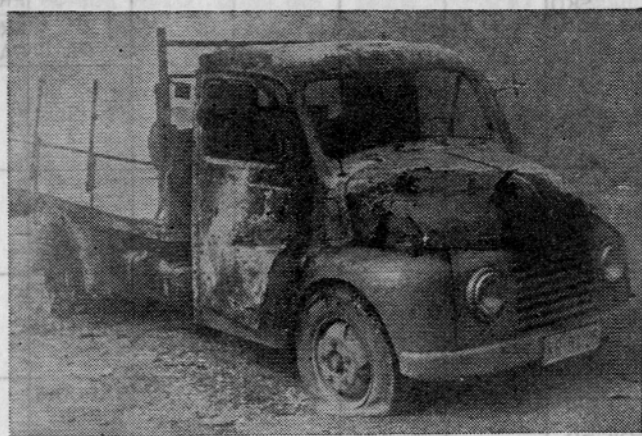
Tilka in Pavla z družino

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubelega očeta Janeza JERMANA, se v imenu vseh domačih zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, za darovane cvetje, tople poslovilne besede gasilcev in dr. Robiču za skrb in pomoč v času bolezni.

hčerki Ivana in Suzana

Ob težki izgubi moje drage mame Katarine MIKETIČ, se iskreno zahvaljujem sodelavcem finančnega sektorja za iskazano pozornost in izrečeno sožalje.

Magda Žnidaršič

V petek, dne 9. aprila 1976, je naš zunanji delavec in voznik tovornjaka tov. Jože Godnov s poltovornim avtomobilom Fiat Zastava odpeljal iz tovarne smeti, odpadne in zamaščene krpe, s katerimi so čistili tkalske stroje. Pri razlaganju tega odpadnega materiala je na smetišču v Kovorju plamen zajel celotno vozilo v zelo kratkem času, tako, da je bilo gašenje povsem nemogoče, ker se je ročni gasilni aparat nahajal v kabini, ki jo je ogenj v trenutku zajel. Pri tem nevsakdanjem požaru je poltovornjak v celoti zgorel.

Kadrovske vesti

V mesecu marcu 1976 so izstopili iz našega podjetja naslednji delavci:

Samovoljni izstop:

Sevič Kata
Jankovič Marica
Kuzma Anica
Mali Jože
Markovič Anton

Sporazumna odpoved:

Haskič Hatka

Invalidska upokožitev:

Kolenc Marija

Upokožitev:

Primožič Majda

Varujmo se nezgod

V mesecu marcu so se v OZD BPT Tržič pripetile naslednje obratne nezgode:

Miha Dežman, zaposlen v obratu predilnice na oddelku mikalnikov, si je pri čiščenju rešetke mikalnega stroja poškodoval prstanec desne roke.

Vzrok: Nevaren način dela.

Kristina Mandelj, zaposlena v obratu predilnice, si je pri padcu na stopnicah poškodovala levo nogo.

Vzrok: Prehitra hoja po stopnicah.

Pavla Marinšek, zaposlena v obratu predilnice, ki je pri čiščenju prstančnega stroja pri raztežalu poškodovala desno roko.

Vzrok: Naglica pri delu.

Marija Smolej, zaposlena v obratu predilnice, si je pri čiščenju dovajalnega valja poškodovala prste leve roke.

Vzrok: Nevaren način dela.

Anton Lupša, zaposlen v obratu tkalnice, si je pri popravilu tkalskega stroja poškodoval prst desne roke.

Vzrok: Nevaren način dela.

Slavka Radon, zaposlena v obratu konfekcije, si je na vezilnem stroju z iglo vbodla mezinca desne roke.

Vzrok: Naglica pri delu.

Ivan Hotko, zaposlen v avtogaraži kot šofer tovornega avtomobila, si je pri izstopu s tovornjaka poškodoval desno nogo.

Vzrok: Nevaren način dela.

Milena Turk, zaposlena v obratu konfekcije v Loškem potoku, je na poti v službo vsled poledenela ceste padla in si poškodovala levo koleno.

Vzrok: Poledenela pot.

Marija Marjanovič, zaposlena v obratu konfekcije v Loškem potoku, si je pri šivalnem stroju poškodovala kazalec desne roke.

Vzrok: Naglica pri delu.

Zahvale

Ob boleči izgubi moje drage mame in stare mame **Franciške Šmid** se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem v obratni pisarni tkalnice, tehničnemu sektorju, razvojnemu oddelku in obratovodjem za izrečeno sožalje in darovane vence. Zahvaljujem se vsem, ki so mi izrekli izraze sožalja in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujem dr. Andreju Robiču za vso skrb, pozornost in pomoč v času njene bolezni.

Sin Janez z družino

Ob hudi izgubi naše drage sestre **Zofije Zalar** se iskreno zahvaljujemo za darovano

Foto vesti

Za čistilnico polagajo nove kable

»Tržiški tekstilec« — glasilo delovne skupnosti Bombažne predilnice in tkalnice Tržič — ureja uredniški odbor: Lončar Janez, Fornazarič Stanko, Svab Anica, Eržen Vlasta, Cerar Franc, Markun Alenka, Rakovec Cirila, Herak Marjan, Šarabon Franci, Mrak Marjeta. — Glavni in odgovorni urednik Furlan Janez. — Naslov uredništva: BPT Tržič 64290. Telefon 50-340 int. 90 — Tisk GP Gorenjski tisk Kranj v 1450 izvodih — Glasilo izhaja enkrat mesečno — List dobijo člani kolektiva brezplačno. — Glasilo je po 7. točki I. odstavka 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, Uradni list SFRJ št. 33/72, prosto plačila prometnega davka

Naše mamice

Marija Jordan je 10. marca 1976 rodila dečka.

Iskrene čestitke in najlepše želje!

Uredništvo

Zahvala

Vsem sodelavkam in sodelavcem oddelka predilnice se iskreno zahvaljujem za preje-to darilo ob odhodu v pokoj. Zahvaljujem se tudi dr. Robiču in sestri Jelki ob času moje bolezni, ter jim želim še mnogo delovnih uspehov in osebnih sreč.

Marija Poljanec

Nagradna križanka

ŽIVEL 1. MAJ praznik dela			ZADNJA ČRKA ABECEDE	ŽENSKO IME	ŠALA	BRITANSKI POLITIK Anthony	LITER	DEBELA DESKA	SPOSOJ. AVTOMOB.	VARNOSTNI SVET	RIMSKA 1	ŠTAJER = SKA METRO = POLA	ŠPORTNA VETROVKA S KAPUČO	VRSTA DREVESA
			EDEN OD ČUTIL				VRSTA GRADB. MATERIALA					ŽENSKO IME	KEGLJAŠKI KLUB	
T	POST SCRIPTUM	POUND JAPONSKI DRŽAVNIK	TOPILO ZA MASCOBE IN LAKE REKA V ITALIJI							STREHA				
SLOVEN = SKO MESTO V ISTRI					DEL PRSTOV					GLIGOROV				
STARA ŽENSKA					SREDOZ. RASTLINA					REAUMUR				
SEST. Z.N. RISAL.H.D.	OZNAČ = BE NAŠI IZDELKI					POLMER ODZRNJE = VANJE BOMBAŽA		100 m ²			NOČNI LOKAL GLEDALIŠ. IGRA			
KEM. ZN. ZA FOSFOR		NARODNI ODBOR VRSTA PLINA		SREDOZ. RASTLINA					ZAČETEK ABECEDE	KEM.ZN. ZA OGLJIK MITOLOŠKO BITJE	DELOVNI PRIPOM. V BELILNICI			SREDIŠČE VRTENJA
OSEBNI ZAMEK			AMPER	NARODNI ODBOR ATAKA					PREBIVALKA IRSKE			KEM. ZN. ZA KISIK Zdržba, ki se žene za skupne konsti		
SEČNICE									RIMSKA 50	MOŠKO IME NAJVEČJA PTICA				NAIVNA ŽENSKA
TUKAJ, TU			AR ADRIA AVIOPROM.		BARVNI ODTENEK								NEMŠKI PREDLOG SPLETKE	
ENEJ				AVT.OZN. ITALIJE RIBJE JAJČECE			ASSOCIATED PRESS	MEDMET ZAČUDEN = JA RAVEN		IME ČRKE „S“	HRVAŠKI PETROL			
13. ČRKA ABECEDE	Premazov z lakom SLU = ŽABNIK										NORD	6. ČRKA ABECEDE	HRVAŠKI VEZNIK EAST	
JUGOSL. L JUDSKA ARMADA			VRSTA ŽIRAFE							SEJANJE MENIČNO JAMSTVO				
KEM. ZN. ZA NATRIJ		JEZA, BES	KONEC LADJE				AVT.OZN. VALJEVA BIVALIŠČE			UDAREC, SUNEK, hud pretres živčnega sistema	AVT.OZN. ROMUNIJE 4. ČRKA ABECEDE		KEM.SIMB. ZA KALIJ GOL	
X			DVA SAMO = GLASNIKA	KRAJ NA PRIMOR. 12. ČRKA ABECEDE										
DIKTAT					EDO OMAN RIMSKA 100				ALPIN. ODSEK NIČ		KEM.SIMB. ZA GALIJ			SOUTH
ŽITARICA				3. ČRKA ABECEDE		MOLČANJE					EVROP. GOSP. SKUPNOST			

Pregovori

Resnica je hrana kot pšenica.

HUGO

Samo šibki se ne upajo biti pravični.

TAGORE

Lahko je biti dober, teže pravičen.

HUGO

Resnica je bakla, ki plameni v megli, ne da bi jo razpršila.

HELVETIUS

Tudi prijateljem je treba povedati resnico v obraz.

Ivan Cankar

Resnica je podobna kopri: če se je dotakneš, te zbede, če pa jo krepko držiš, ti ne more ničesar.

SAPHIR

Prava pravica je vest.

HUGO

Bralcem se opravičujemo za napako v križanki v 6. koloni, 9. vrsta, kjer bi moralo biti namesto narodni odbor narodna republika. Rešitve oddajte do 19. maja v nabiralnik TT.